

स्थानीय राजपत्र

वालिङ नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड : ७ वालिङ संख्या : १२ मिति: २०८० माघ २ गते

भाग १

वालिङ नगरपालिकाको खानेपानी ऐन, २०८०

मूल्य रु.

वालिङ नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ७ वालिङ संख्या: १२ मिति: २०८० माघ २ गते

भाग १

वालिङ नगरपालिकाको खानेपानी ऐन, २०८०

प्रस्तावना : वालिङ नगरपालिका क्षेत्रमा संचालन रहेका वा संचालन हुने खानेपानीको लाभदायी उपभोगकर्ताहरूको हितलाई ध्यानमा राखी सबै खानेपानी उपभोक्ता समितिहरूले दिने सेवा, शुल्क र खानेपानीको गुणस्तरीय मापदण्डमा एकरूपता ल्याई उपभोक्ता समितिको गठन तथा सञ्चालनलाई व्यवस्थित गर्न

वाञ्छनीय देखिएकोले नेपालको संविधानको अनुसूची ८, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११(२) को खण्ड झ(५), खण्ड ध, दफा ४(ग) तथा दफा १०२ को अधिकार प्रयोग गरि नगरसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो ऐनको नाम "वालिङ नगरपालिकाको खानेपानी ऐन, २०८०" रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त लागू हुने छ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा:

क) “खानेपानी” भन्नाले नगरक्षेत्रको भू-सतह वा भूमिगत वा अन्य कुनै अवस्थामा रहेको व्यक्तिगत वा सामुहिक रूपमा प्रयोग हुने खानेपानीलाई जनाउँदछ । सो शब्दले घरेलु प्रयोजनको लागि खाद्यान्न, पशुपंक्षी, फलफूल, तरकारी एवं व्यवसायमा प्रयोग हुने पानी समेतलाई सम्झनु पर्दछ ।

ख) “उपभोक्ता” खानेपानी सेवा लिने वा प्रयोग गर्ने व्यक्ति वा संस्थालाई सम्झनु पर्दछ । उपभोक्ता संख्या गणना गर्दा एक घरका एक उपभोक्ताको आधारमा गणना गरिने छ ।

ग) “उपभोक्ता समिति” भन्नाले नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह, वैदेशिक सरकार वा संस्था आदिको लगानीमा निर्मित वा सञ्चालित खानेपानी योजनाको वा व्यक्तिगत तथा सार्वजनिक खानेपानी उपयोग गर्ने लाभदायी व्यक्तिको समुहलाई सम्झनु पर्दछ ।

- घ) “सेवा शुल्क” भन्नाले खानेपानीको सेवा उपयोग गरेवापत उपलब्ध गराएको शुल्कलाई सम्झनु पर्छ।
- ङ) “सम्पति” भन्नाले चल अचल दुवै प्रकारको सम्पत्तिलाई सम्झनु पर्दछ।
- च) “निजि उपभोक्ता” भन्नाले व्यक्तिगत रुपमा खानेपानी उपभोक्तालाई सम्झनु पर्दछ।
- छ) “संयुक्त उपभोक्ता” भन्नाले एक भन्दा वढी व्यक्ति वा घरधुरी भई खानेपानी उपभोग गर्ने उपभोक्तालाई सम्झनु पर्दछ।
- ज) “संगोलको उपभोक्ता” भन्नाले अंश लिई भिन्न बसेका एक भन्दा वढी उपभोक्तालाई संझनु पर्दछ।
- झ) “सामुहिक उपभोक्ता” भन्नाले एक भन्दा वढी सामाजिक तथा सामुहिक रुपमा खानेपानी उपभोग गर्ने उपभोक्तालाई संझनु पर्दछ।
- ञ) “संस्थागत उपभोक्ता” भन्नाले कानून बमोजिम सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाको रुपमा स्थापित संस्थाका साथै अनौपचारिक रुपमा सञ्चालित संस्थाको रुपमा खानेपानी उपभोक्तालाई सम्झनु पर्दछ।

परिच्छेद-२

खानेपानीको स्वामित्व तथा उपयोग

३. स्रोतको स्वामित्व:

- (१) वालिड नगरपालिकाको भौगोलिक क्षेत्रभित्र उत्पन्न भएको वा हुने, बगेका वा बग्ने नदी, खोलानाला, खोल्साखोल्सी, मुहान, कुवा, पोखरी, वा यस्तै प्रकृतिका पानीको स्रोत यस नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहनेछन्।

- (२) उपदफा (१) बमोजिमको स्रोतलाई नगरपालिका आफै वा उपभोक्ता समिति मार्फत स्रोतको उपयोग, संरक्षण, खानेपानी वितरण, नियम तथा अन्य व्यवस्था गर्न वा गराउन सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम उपभोक्ता समितिलाई कुनै पानीको स्रोत उपयोग, संरक्षण, वितरण तथा व्यवस्थापनको लागि जिम्मा दिँदा कुनै पक्षलाई पानीको उपयोग गर्ने अधिकारबाट बञ्चित गर्ने गरी जिम्मा दिईने छैन।

४. खानेपानी उपयोगको प्राथमिकता:

- (१) खानेपानी उपयोगको प्राथमिकता साधारणतया देहाए बमोजिम हुनेछ ।
- क. व्यक्तिगत वा सामुहिक रुपमा पिउन।
ख. घरेलु सरसफाई, करेसाबारी कृषि।
ग. खाधान्न, पशुपक्षी, तरकारी, फलफूलको उत्पादन, सिंचाई तथा सरसफाई।
घ. अन्य व्यवसायिक प्रयोग ।
- (२) एउटै स्रोतबाट एक भन्दा बढी क्षेत्रका उपभोक्ताले पानीको उपयोग गर्नु पर्ने अवस्थामा माथिल्लो क्षेत्रका खानेपानी उपभोक्ताले पिउने प्रयोजनको लागि पानीको उपयोग गरेपश्चात तल्लो क्षेत्रका उपभोक्तालाई छोडिदिनु पर्नेछ । तल्लो क्षेत्रका उपभोक्तालाई पिउने पानी पुगेपछि मात्र माथिल्लो क्षेत्रका उपभोक्ताले उपदफा (१) को प्राथमिकता क्रम अनुसारको अन्य प्रयोजनको लागि उपयोग गर्न पाउने छाये प्राथमिकता तल्लो क्षेत्रका उपभोक्ता समेतलाई लागु हुनेछ।
- (३) निजि लगानीमा खानेपानी उपयोग गरेका उपभोक्ता र अन्य उपभोक्ता विच छुट्टै सहमति भएकोमा पिउने प्रयोजनको लागि सम्झौता हुनेछ।

परिच्छेद-३

समिति गठन, दर्ता, नविकरण र काम कर्तव्य अधिकार

५. उपभोक्ता समिति गठन:

- (१) उपभोक्ताको प्रकृति: खानेपानी उपभोक्ताहरु निजि, संयुक्त, संगोल, सामुहिक र संस्थागत रुपमा हुनेछन्।
- (२) उपभोक्ताको समितिहरु एकल, संयुक्त, संस्थागत समेतका रुपमा रहन सक्नेछन।
- (३) निजी उपभोक्ता बाहेकका अन्य उपभोक्ताहरुले आमभेला गरी आफूहरु मध्येबाट अध्यक्ष, सचिव, कोषाध्यक्ष र अन्य चार जना सदस्य रहेको जम्मा सात जनाको समावेशी आधारमा उपभोक्ता समिति गठन गर्नु पर्नेछ। समिति गठन गर्दा कम्तिमा तेत्तीस प्रतिशत महिला हुनु अनिवार्य हुनेछ। समितिको अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षमध्ये एक पदमा अनिवार्य रुपमा महिला समावेश भएको हुनुपर्नेछ।
- (४) उपभोक्ता समितिको गठन सुरुमा सर्वसम्मतबाट गठन हुनेछ। सर्वसम्मतबाट गठन हुन नसकेमा बहुमत सदस्यको समर्थबाट गठन हुनेछ। बहुमतबाट पनि गठन हुन नसकेमा निर्वाचनबाट गठन हुनेछ।
- (५) यस ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत सञ्चालनमा रहेको संघ र प्रदेशको प्रचलित कानून बमोजिम गठित खानेपानी समितिहरु लगाएतका अन्य उपभोक्ता समिति स्वतः खारेज भएको मानिने छन् र यस ऐन प्रारम्भ भएको तिन महिना भित्र सो क्षेत्रमा नयाँ समिति गठन भई सञ्चालन हुनुपर्नेछ।

(६) यस नगरपालिकाले खानेपानी सम्बन्धी कुनै योजनागत रकम वा कुनै प्रकारको अनुदान उपलब्ध गराउनु पर्दा सो क्षेत्रमा यस ऐन बमोजिम गठन र नवीकरण भएका उपभोक्ता समितिबाट मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने वा रकम उपलब्ध गराउने छ ।

६. उपभोक्ता समितिको कार्यकाल: उपभोक्ता समितिको कार्यकाल दुई वर्षको हुनेछ ।

७. उपभोक्ता समिति दर्ता तथा नवीकरण:

(१) सबै खानेपानी उपभोक्ता समितिहरू यस ऐन प्रारम्भ भएको मितिले ६ महिना भित्र नगरपालिकामा दर्ता भएको हुनुपर्नेछ।

(२) यस ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत कायम रहेका दफा ६ को उपदफा (५) बमोजिमका समिति यस ऐन प्रारम्भ भएको मितिले तीन महिना भित्र पुर्नगठन गरि यस नगरपालिकामा दर्ता हुनुपर्नेछ ।

(३) उपभोक्ता समितिहरू यस नगरपालिकामा दर्ता नगरी सञ्चालन गर्न पाईने छैन।

(४) दर्ता भएका उपभोक्ता समितिहरू प्रत्येक आ.व.समाप्त भएपछिकोको तीन महिना भित्र यस न.पा.मा नविकरण गर्नु पर्नेछ।तीन महिना भित्र नविकरण नगर्ने उपभोक्ता समितिलाई नविकरणको दोब्बर दस्तुर लिई त्यस पछिको तीन महिना भित्र नविकरण गर्न सकिनेछ।दोब्बर दस्तुरको समय भित्र समेत नविकरण गर्न सकिने र सो समय भित्र समेत नविकरण नगर्ने समिति स्वतःखारेज भएको मानिनेछ।

(५) म्याद भित्र दर्ता र नविकरण नभएका समितिहरूलाई नगरपालिकाले कुनै पनि लगानी गर्ने छैन र त्यस्ता समितिलाई खारेज गरि अर्को समिति गठन गर्न

लगाउन सक्नेछ। उपभोक्ता समितिको दर्ता प्रमाणपत्रको ढाँचा अनुसुची १ बमोजिम हुनेछ।

- (६) खानेपानी उपभोक्ता समिति दर्ता र नविकरण गर्दा लाग्ने दस्तुर नगरसभाले सालवसाली रूपमा तोके बमोजिम हुनेछ।
- (७) दफा ६ को उपदफा (५) बमोजिम खारेज भएका खानेपानी समितिको सम्पूर्ण सम्पत्ति र कानून बमोजिमको दायित्व ऐन प्रारम्भ भए पश्चातल गठन भएको समितिमा सार्नेछ।

८. उपभोक्ता समिति दर्ताको लागि आवश्यक कागजात:

(१) दर्ता हुनका लागि उपभोक्ता समितिले देहाएको विवरण सहितका कागजातहरू पेश गर्नु पर्नेछ।

क. समितिको विधान

ख. उपभोक्ता समितिको पुरा नाम र ठेगान,

ग. आमभेलाबाट समिति गठन भएको आधिकारिक निर्णय,

घ. चार किल्ला सिमाना,

ङ. घरधुरी सख्या र उपभोक्ताको नामनामेसी विवरण,

च. सम्बन्धीत वडाको सिफारिस पत्र,

छ. समितिले प्रयोग गर्ने पानीको स्रोत अन्य क्षेत्रका उपभोक्ताले समेत उपयोग गर्ने रहेछन भने पानी वाँडफाँडको समुचित वितरणको व्यवस्था मिलाउने अन्य कार्यको कागजात ।

९. बैठक र कार्यप्रणाली: (१) उपभोक्ता समितिको बैठक र कार्य प्राणली तोकिए बमोजिम हुनेछ।

१०. उपभोक्ता समितिको काम कर्तव्य र अधिकार: खानेपानी उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछन्।

क. यस ऐनको पूर्ण पालना गर्नु,

ख. समितिको विधान पालना गर्नु

ग. उपभोक्ताको अध्यावधिक विवरण राख्नु

घ. खानेपानी शुल्क संकलन गर्नु।

ङ. खानेपानी वितरण प्रणाली प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नु।

च. खानेपानीको गुणस्तर कायम गर्नु गराउनु खानेपानीको मुहान समय समयमा सरसफाई गर्नु

छ. भौतिक पूर्वाधार/मर्मत सम्भारको व्यवस्था गर्नु

ज. नगरपालिकाले तोकेको अन्य कार्य गर्नु ।

परिच्छेद-४

पानी बाँडफाँड, पाईप बिच्छयाउने तथा समिति एकीकरण

११. पानीको बाँडफाँड तथा वितरण सम्बन्धी व्यवस्था: खानेपानीको एउटै मुहानबाट पानीको बाँडफाँड गरि गठन भएको एक भन्दा बढी उपभोक्ता समिति दर्ता भएमा पानीको स्रोत र उपभोक्ताको संख्याको आधारमा समानुपातिक बाँडफाँड गरि

प्रयोग गर्नुगराउनु पर्ने छायास सम्बन्धी दायित्व सम्बन्धीत उपभोक्ता समितिको हुनेछ ।

१२. खानेपानीका पाइप बिच्छाउने व्यवस्था:

- (१) यस ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत कायम रहेका वा पछि बन्ने उपभोक्ता समितिले सञ्चालन गरेका खानेपानीका लागि प्रयोग गरेका तर जमिनमुनी नबिछयाईएका सबै प्रकारका पाइपहरु सम्बन्धीत उपभोक्ता समितिले ६ महिना भित्र जमिनमुनी कम्तिमा तीन फिट वा प्राविधिकको सल्लाह अनुसार दवाई पुरेको हुनुपर्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम जमिनमुनी नबिच्छयाइ जमिनको सतहमा अव्यवस्थित रुपमा राखिएका पाइपहरु हटाउन दिईएको समय भित्र हटाउनु पर्नेछ। सो समय भित्र नहटाएमा नगरपालिकाले हटाइदिन वा जफत गर्न सक्नेछ। नगरपालिकाले हटाइदिएको वा जफत गरको कारणले पर्न जाने सबै प्रकारको नोक्सानीको जिम्मेवारी सम्बन्धीत उपभोक्ता वा समितिले लिनु पर्नेछ ।

१३. एकीकृत खानेपानी समितिको व्यवस्था:

- (१) यस ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत गठन तथ सञ्चालन भएका बजार क्षेत्रका उपभोक्ता समितिहरु मध्ये दुई सय भन्दा कम उपभोक्ता समिति भएका र ग्रामिण क्षेत्रका पचास भन्दा कम उपभोक्ता भएका भूगोल मिलेका वा सिमाना जोडिएका समितिहरु लाभ लागतका आधारमा एकीकृत हुनु पर्नेछ।
- (२) उपदफा १ बमोजिम एकिकरण भएका उपभोक्ता र समितिका लागि यस नगरपालिकाले विशेष सहुलितको व्यवस्था गर्न सक्ने छ ।

परिच्छेद-५

कोष तथा लेखापरिक्षण

१४. उपभोक्ता समितिको कोष व्यवस्थापन: (१) खानेपानी उपभोक्ता समितिको एक कोष हुनेछ सो कोषमा देहाएको रकम रहनेछ।

क. खानेपानी उपभोक्ताबाट संकलित सेवा शुल्क

ख. नगरपालिकाबाट सो समितिलाई उपलब्ध गराएको योजनागत वा अनुदानको रकम

ग. कुनै व्यक्ति वा संघसंस्था वा कुनै दातृ निकायबाट प्राप्त रकम,

घ. कानून बमोजिम प्राप्त कुनै रकम,

ड. ब्याज प्राप्त रकम तथा समितिमा बचत भएको अन्य कुनै रकम,

१५. खाता सञ्चालन तथा खर्च समितिमा बचत भएको अन्य कुनै रकम

(१) खानेपानी उपभोक्ता समितिको कोषको सञ्चालन अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा जम्मा भएको कोषबाट समितिले निर्णय बमोजिम देहाएको क्षेत्रमा मात्र खर्च गर्न पाउने छ।

क. खानेपानी योजना सञ्चालन गर्न।

ख. खानेपानी योजना मर्मत संभार गर्न

ग. पारिश्रमिक भुक्तानी गर्न ।

घ. अन्य कुनै विकास निर्माण

ड. प्रशासनिक तथा साधारण खर्च गर्न

च. आकस्मिक कार्यमा खर्च गर्न

(३) कोषको रकम उपदफा (२) बमोजिम बाहेकको अन्य क्षेत्रमा खर्च गर्ने उपभोक्ता समितिलाई नगरपालिकाले खानेपानी सम्बन्धी कुनै योजनागत रकम वा कुनै

प्रकारको अनुदान उपलब्ध गराउने छैन। आवश्यक परेमा त्यस्तो समितिलाई नगरपालिकाले विघटन गरि अर्को समिति गठन गर्न लगाउन सक्ने छ।

१६ लेखा ,लेखापरिक्षण तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) खानेपानी उपभोक्ता समितिले प्रत्येक आ.व.को कारोवार स्पष्ट रुपमा देख्न /बुझ्न सकिने गरि कानुन बमोजिमको लेखा र यसको अभिलेख राख्नु पर्नेछ।
- (२) उपभोक्ता समितिले प्रत्येक आ.व.को आर्थिक तथा अन्य कारोवारको लेखाको सो आ व सकिएको तीन महिना भित्र दर्तावाल लेखापरीक्षकबाट लेखापरिक्षण गराई कार्तिक महिना भित्र सो को प्रतिवेदन नगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ।
- (३) कारोवारको लेखा नराखेको, तोकिएको समयभित्र लेखापरिक्षण नगराएको वा नगरपालिकामा पेश गर्नु प्रतिवेदन पेश नगरेको उपभोक्ता समितिलाई नगरपालिकाले खानेपानी सम्बन्धी कुनै योजनागत रकम वा कुनै प्रकारको अनुदान उपलब्ध गराउने छैन। आवश्यक परेमा त्यस्तो समितिलाई नगरपालिकाले प्रचलित कानुन बमोजिमको कारवाही गरिने छ।

परिच्छेद-६

नगरस्तरीय समिति तथा सेवा समिति

१७. नगरस्तरीय विवाद समाधान तथा निर्धारण सिफारिश समिति:

(१) खानेपानी सम्बन्धी विवाद समाधान, सेवा शुल्क सिफारिस तथा जग्गा व्यवस्थापन लगाएतका विषयमा सृजना भएका समस्या समाधानका

लागि नगरस्तरीय विवाद समाधान तथा शुल्क निर्धारण सिफारिश समिति रहने छ ।जसमा देहाएका सदस्यहरु रहनेछन:

क. उपप्रमुख	अध्यक्ष
ख. नगरपालिकाको खानेपानी सम्बन्धी समितिका संयोजक	सदस्य
ग. सम्बन्धित वडाका वडाअध्यक्ष	सदस्य
घ. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
ड. कानून शाखा प्रमुख	सदस्य
च. खानेपानी हेर्ने शाखा वा योजना शाखा प्रमुख	सदस्य

१८. खानेपानी शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) खानेपानी उपभोक्ता समितिमा आवद्ध भई खानेपानीको सेवा उपभोग गरेका उपभोक्ताले सो स्थानमा गठित उपभोक्ता समितिले तोके बमोजिमको मासिक सेवा शुल्क बुझाउन पर्नेछ।
- (२) नगरपालिकाले आफै व्यवस्थापनको जिम्मा लिएको खानेपानीका घरधुरी,परिवार तथा उपभोक्ताले नगरसभाले सालवसाली रुपमा तोकेबमोजिमको मासिक सेवा शुल्क नगरपालिकामा बुझाउन पर्नेछ।
- (३)दश लाख रुपैया भन्दा बढी लागतको पचास प्रतिशत भन्दा बढी नगरपालिकाको लगानीमा निर्मित वा सञ्चालित खानेपानीका उपभोक्ताले पचास प्रतिशत मासिक सेवा शुल्क उपभोक्ता समिति मार्फत नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्नेछ। त्यस्तो शुल्क नगरसभाले

- सालवसाली रुपमा तोके बमोजिम हुने र नगरपालिकामा उक्त सेवा शुल्क बुझाउन पर्ने दायित्व सम्बन्धी उपभोक्ता समितिको हुनेछ ।
- (४) खानेपानी उपभोक्ता समितिलाई बुझाउनु पर्ने शुल्क नबुझाउने उपभोक्तालाई समितिले खानेपानी सेवाबाट बञ्चित गर्न सक्नेछ।
- (५) उपभोक्ता समितिले धारा जडानको लागी नगरपालिका बाट सिफारिस आईसकेपछि धारा जडान गर्न पाउनेछन।

१९.सम्पत्ति सर्ने तथा हस्तान्तरण:

- (१) खानेपानी उपभोक्ता समिति कुनै कारणले विघटन हुन गएमा सो समितिको सबै प्रकारको सम्पत्ति र कानून बमोजिमका दायित्व सोही मिति देखि नगरपालिकामा सर्नेछ।
- (२) कुनै खानेपानी योजनाको व्यवस्थापनको जिम्मेवारी नगरपालिकामा सरेमा सो समितिको सबै प्रकारको सम्पत्ति र कानून बमोजिमको दायित्व सोही मिति देखि नगरपालिकामा हस्तान्तरण भएको मानिने छायस्तो सम्पत्ति हस्तान्तरण गर्नु पर्ने दायित्व सम्बन्धीत उपभोक्ता समितिको हुनेछ ।

परिच्छेद-७

दण्ड, सजाय तथा विविध

२०.जरिवाना सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) कुनै व्यक्ति वा संस्थाले यस ऐनको उल्लङ्घन गरेमा नगरपालिकाले पाँचहजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ। ऐनको उल्लङ्घन

गरेको कारणले कुनै हानी नोक्सानी हुन गएको रहेछ भने नगरपालिकाले क्षतिपूर्ति समेत भराउन सक्नेछ ।

- (२) उपभोक्ता समितिले यस ऐनको उल्लङ्घन गरेमा नगरपालिकाले पाँचहजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गरि कुनै हानी नोक्सानी हुन गएको रहेछ भने नगरपालिकाले क्षतिपूर्ति भराई उक्त समिति भड्ग समेत गर्न सक्नेछ।
- (३) कसैले बदनियतका साथ कुनै खानेपानीको मुहान, बाँध, नहर वा खानेपानीसँग सम्बन्धित कुनै संरचना भत्काएमा वा कुनै प्रतिकुल असर पारेमा वा हानी नोक्सानी वा यस्तै प्रकृतिका अपराध गरेमा यस्तो अपराध गर्नेलाई नगरपालिकाले पच्चिस हजार रुपैयाँसम्म र यस्तो अपराधिक कार्यमा दुरुत्साहन दिने वा मतियार हुनेलाई दश हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गरि कुनै क्षति भएको भए वास्तविक क्षति बराबरको रकम विगो भराई कानून बमोजिम थप कारवाही अगाडि बढाउनु सक्नेछन।
- (४) खानेपानीसँग सम्बन्धित अन्य अपराध सम्बन्धी कसुर विरुद्धको कारवाही तथा अन्य कुरा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

२१. नियमावली आदि बनाउन सक्ने:

- (१) यस ऐन कार्यान्वयनको लागि नगरपालिकाले नियमावली, कार्यविधि आदि बनाउन सक्नेछ।

प्रमाणीकरण मिति : २०८०/१०/०२ गते

राजपत्रमा प्रकाशित मिति : २०८०/१०/०२ गते

आज्ञाले,
तेजराज शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत